

feiten en meningen uit de media- wereld

TONY VERHELLE
EN
WIM VAN DER BIESEN

• De Amerikaanse televisieketen ABC heeft de TV-RECHTEN voor de Olympische ZOMERSPELEN VAN 1984 te Los Angeles verworven voor een rekordbedrag van 6 miljard BFr. Het netwerk heeft ook de rechten voor de Olympische winterspelen in 1980 te Lake Placid, New York.

• Het AMSTERDAMSE KABELTELEVISIENET werd sinds einde september uitgebreid met het eerste net van de BRT. Er werd een speciale antenne geplaatst om het uiterst zwakke signaal van BRT-1 te versterken. Wie in Amsterdam op het kabelnet is aangesloten, kan voortaan naast de twee Nederlandse programma's ook drie Duitse, een Britse en een Belgische zender ontvangen.

• Indien het lopende TELETEKST-experiment door de NOS positief wordt geëvalueerd zal het systeem, uitgevoerd volgens de Britse norm, in januari 1981 definitief worden ingevoerd.

Ook in Frankrijk gaat alle aandacht naar de ontwikkelingen in de telematiek, waarvan TELETEKST en VIEWDATA momenteel de belangrijkste exponenten zijn. De Franse PTT heeft trouwens het plan opgevat om de telefoongids elektronisch aan de abonnees te bezorgen, die daarvoor gratis een terminal ter beschikking krijgen.

De geschreven pers dient zich echter dringend aan te passen aan de evolutie in de telematiek, zo luidt de conclusie van een colloquium dat in november 1979 door de Franse afdeling van het Internationaal Instituut voor Communicatie werd gehouden, en waarbij de maatschappelijke aspecten van de technologische (r)evolutie werden besproken.

• Driehonderdzevenenveertig is een getal dat vele rechtgeaarde Britten nog lang zal heugen. Zoveel dagen namelijk moesten zij dat onmisbaar ingrediënt voor hun «real English Breakfast» missen, het dagblad THE TIMES. Het blad verscheen OPNIEUW op 13 November 1979. Het deed direct zijn bijnamen, excentriek en eerbiedwaardig, alle eer aan, en startte met een uitgave die, wat de opmaak betreft, in niets verschildte van de vorige, een klein jaar vroeger.

De langdurige krachtmeting tussen drukkersvakbonden en Timesdirectie (rond de dubbele inzet verbetering sociale verhoudingen en invoering nieuwe technologieën) kostte de krantengroep 2 miljard Bfr. Wat de nabije toekomst betreft blijken de vakbonden aan het langste eind te trekken. Zij bekwamen 50 % loonsverhoging én het recht om de technologische aanpassingen zelf te bepalen gedurende de eerste 5 tot 10 jaren. Als toegeving bekwam de directie dat de arbeidskosten met 16 % moeten verminderen. Hoelang de vrede zal duren weet dus nog niemand, maar voorlopig kan de flegmatieke Brit zijn excentrieke trekjes weer kwijt in de lezersrubriek van het eerbiedwaardige instituut «The Times».

• Hardnekkige GERUCHTEN doen in «doorgaans welingelichte kringen» de ronde over een eventuele OVERNAME van de Groep BREBART (la Dernière Heure, la Libre Belgique, la Gazette de Liège, l'Avenir du Tournaisis) door de Franse persmagnaat Robert HERSANT, dit onder de vorm van een deelname in het bedrijfskapitaal. Officieel werd nog niets meegedeeld.

• Een OPINIEPEILING naar de mening van de FRANSE BURGERS over hun MEDIA bracht onlangs volgende resultaten. Volgens 48 % wordt bij de audiovisuele media censuur toegepast en voor 31 % is dit ook zo bij de pers. 25 % denkt dat op radio en TV ook aan autocensuur wordt gedaan. Op de vraag of een krant compromitterend nieuws over het privé-leven van een politicus moet uitbrengen antwoordt 47 % bevestigend en 45 % ontkennend. 51 % vindt het «wenselijk» dat politici gegevens over hun privé-leven, vermogen en gezondheid zelf bekendmaken, 38 % vindt dit niet. Tenslotte vinden 2/5 van de Fransen hun verkozenen en politieke leiders «nogal corrupt», terwijl 36 % ze «nogal eerlijk» vindt.

• De keniaan ALEX QUARMINE wijdde een STUDIE aan het AFRIKAANSE MEDIABESTAND. Volgens hem zijn er 190 krantentitels in Afrika, gespreid over 40 landen. Dit wil zeggen dat 9 landen over geen enkele krant beschikken terwijl 13 slechts één titel rijk zijn. In 17 landen is er ook geen TV en in de andere slechts in min of meer beperkte mate. Alleen radio schijnt zich tot een echt massamedium ontwikkeld te heb-

ben, hoewel er een schrijnend gebrek is aan ontvangsttoestellen. Tot slot merkt Quarimine lacoek op dat de kwaliteit van de radiostations dikwijls te wensen overlaat.

Volgens een FRANS PSYCHOLOOG, dr. MOOR kijken KINDEREN uit ARBEIDERS-GEZINNEN MEER TV dan die uit meer begoede. De kinderen uit midden- en hogere klassen besteden meer tijd aan sport, lezen, of een andere vorm van vrijetijdsbesteding. Volgens de man zal die TV-belangstelling echter wel afnemen met stijgende leeftijd.

De UITGEVERIJ van «LLOYD ANVERSOIS» heeft vanaf 2 oktober 79 een NEDERLANDSTALIGE KRANT uitgebracht, «De Lloyd-Dagblad voor Transporteconomie». Buiten een belangrijk gemeenschappelijk gedeelte met de «Lloyd Anversois» is de redactionele informatie en commentaar verschillend en toegespitst op de belangstelling van het beoogde lezerspubliek.

Vanaf 1 januari 1980 heeft NEDERLAND er een NIEUW KANSSPEL bij, de NATIONALE HIT-TOTO. Hierbij moet de stand van de Nederlandse Nationale Hitparade (uitgezonden op Hilversum 3) voorspeld worden. Het Buma-Stemra (Bureau voor Muziekauteursrecht) heeft de organisatie op zich genomen. De wekelijkse prijzenpot bedraagt 150.000 Bfr. onder de vorm van (video) recorders, versterkers, tuners, platenspelers e.d. De opbrengst gaat naar het Nationaal Jeugdfonds Jantje Beton. Ook Belgische popliefebbers kunnen meegokken.

10 tot 25 % van de PLATEN- en CASSETTENMARKT in NEDERLAND zijn VERVALSINGEN. Dat zegt «Contrapunten», het tijdschrift van de Nederlandse Muziekverdelers. Vervalsers worden ook alsmat brutaler en handiger. «Piracy», het ongeoorloofd copijeren van opnamen en «bootlegging», het illegaal opnemen van optredens, zijn reeds lang bekend. Nu doet ook het zgn. «counterfeiting», het copijeren van niet alleen opnamen, maar ook labels, hoezen en merknamen zijn intrede. Deze vervalsingshandel zou over de hele wereld zo'n 25 miljard Bfr. per jaar opbrengen en natuurlijk ondervinden de topartiesten er het meeste hinder van. Het zit namelijk zo dat naast de omzeiling van de

auteursrechten ook de kwaliteit van deze «piraatplaten» onnoemelijk slecht is.

Naar aanleiding van de beslissing in de Nederlandse Kamer om aan de Nederlandse maatschappij «Delta-kabel» GEEN TOESTEMMING te geven om de Luxemburgse commerciële zender RTL IN NEDERLAND te verdelen, is de hele problematiek hierrond nog maar eens naar boven gekomen.

Dat RTL aan een onstuitbare expansie toe is, waaraan binnenkort ook nog satellieten zullen te pas komen, werd reeds vroeger gemeld. Nu zou een nog grotere zendcapaciteit van «super-TROS» RTL velen een doorn in het oog zijn. Men is dan ook reeds begonnen met tegenmaatregelen. Zo hebben kanselier Schmidt en president Giscard d'Estaing voor hun resp. landen een overeenkomst gesloten omtrent de lancering van een gemeenschappelijke satelliet die exclusief de programma's van hun eigen nationale zenders zou uitzenden.

De Duitse kanselier liet het hier niet bij en zijn regering is met ongekende ijver op kruistocht gegaan tegen de commerciële televisie. Natuurlijk heeft ze hierbij de wind van voren gekregen van de christendemocratische oppositie, die Schmidt en de zijnen van demagogie, verkiezingsstunts en collectivisme beschuldigt. Meer neutrale waarnemers wijzen op het feit dat Schmidt 2 maten en 2 gewichten hanteert als hij RTL in de BRD weigert en Radio Free Europe en Radio Liberty blijft toelaten, en zich verder opherpt als de kampioen van het anti-protectionisme.

Gustave Graas, de directeur van wat officieel de «Compagnie Luxembourgeoise de Télédiffusion» heet, is natuurlijk helemaal niet te spreken over Schmidt's bemoeienissen. Men had hier namelijk gehoopt een kanaal te kunnen kopen op de Frans-Duitse satelliet. Directeur Graas spreekt nu van een eigen satelliet, maar gezien de astronomische bedragen die hiermee gemoeid zijn, wordt hieraan sterk getwijfeld.

Een Luxemburgse satelliet zou trouwens volgens de heer Gewillig, directeur-generaal van de technische diensten van de BRT, ook in strijd zijn met de in 1977 gesloten akkoorden van Genève. Daar werd besloten dat de landen hun «overspel» (de mate waarin zij buiten hun grenzen kunnen uitzenden) zoveel mogelijk dienen te beperken. Het «overspel» van een RTL-satelliet zou internationaal dan ook als te zwaar worden aanzien. Op de vraag of ook de BRT in deze satellietenstraf zal meespelen, antwoordde de heer Gewillig ontkennend. «Wij

kunnen met onze huidige «aardse» mogelijkheden zonder probleem het hele grondgebied bestrijken. Waarom dan de zware kosten van een deelname aan een satelliet overwegen?»

Sinds 1 november 1979 is het gebruik van de BURGERBAND of de Citizen Band (CB) of de 27 meter-band in ons land gelegaliseerd. Dit betekent dat de overheid uiteindelijk heeft toegegeven aan de jarenlange strijd van de talrijke gebruikers van dit nieuw communicatiemiddel, om hun hobby niet meer in de illegaliteit te moeten beoefenen. De Burgerbandradio wordt «de grootste explosie van communicatie sinds de uitvinding van de telefoon» genoemd. Het aantal «cibisten» of «burgerbandzenders» wordt in ons land op zowat 300.000 geschat.

Op 31 december 1979 werd de samenwerkende vennootschap SODEPE (Société d'Édition du Peuple), uitgeverijmaatschappij van de socialistische dagbladen «LE PEUPLE», «LE TRAVAIL» en «LE MONDE DU TRAVAIL», door de beheerders zelf ontbonden. Daarmee kwam er een einde aan een jarenlange doodstrijd die reeds in 1974 begonnen was, toen «Le Peuple» een technisch en redactioneel akkoord sloot met «Le Journal et Indépendance» uit Charleroi. Nadat de socialistische organisaties begin 1979 weigerden nog langer financiële steun te verlenen aan een pers «waarvan de kwaliteit en het publiek van jaar tot jaar in dalende lijn ging», werd een vereffenaar aangesteld met de bedoeling het faillissement van de krantengroep te vermijden. Op 1 juli 1979 kregen de journalisten en de bedienden hun ontslagbrief en begin november werd beslist dat de titel «Le Peuple» en het cliënteel van het blad met ingang van 1 januari 1980 worden afgestaan aan «Le Journal et Indépendance». Deze laatste hoopt er een nevenuitgave van te maken voor de Borinage en oostelijk Henegouwen, om aldus een deel van het lezerspubliek op te vangen.

Met «Le Peuple» verdween het laatste officiële socialistische partijdagblad in België. Voor de pluralistische opiniepers is dit alleszins een verlies. Manu Ruys schreef dienaangaande in «De Standaard»: «... bij deze langzame doodstrijd past toch geen leedvermaak. De rode krant heeft haar adellijken: zij stond vooraan in de strijd voor het algemeen stemrecht, voor de verdediging van de rechten van de kleine man.

Omdat zij vastgehaakt werd aan die eenzijdigheid van de partijpolitiek, heeft de lezer die zakelijke informatie en eerlijke commentaar verkiest boven de blinde volgzzaamheid van de militant, zich van de krant afgewend. Maar waarom zouden wij ons verheugen over een verdere inkrimping van de opiniewaaijer?

Het zwijgen van «Le Peuple» zal straks een stilte zijn, die verarmt».

•

Eerste minister Wilfried MARTENS heeft tot tweemaal toe - op de opening van het Instituut voor Journalistiek (2 oktober 1979) en op de inhuldiging van de nieuwe V.U.M-gebouwen (5 oktober 1979) - aangekondigd dat zijn regering werk wil maken van een «ernstig en waarachtig MEDIABELEID». Dit beleid, aldus de premier, «zal in de eerste plaats aan de cultuurgemeenschappen worden toegewezen, die zullen moeten instaan voor de noodzakelijke samenwerking, tussen omroep en kranten». Tevens pleitte hij voor de oprichting van een Hoge Raad voor de Informatie, «om de beleidsverantwoordelijken te adviseren in de politiek die ze terzake willen voeren». In deze Raad moeten naast de journalisten ook de omroep, de dagbladuitgevers en de vakbonden vertegenwoordigd zijn. Hopelijk blijft het hier niet bij plannen en vrome wensen.

•

Volgens een verklaring van Jean Devèze, hoogleraar aan de Universiteit van Paris VII (verschenen in Le «Monde» van 9/12/79) zou de LOKALE TELEVISIEOMROEP RTC-CANAL PLUS te Luik de enige in Europa zijn die

het experimentale stadium is ontgroeid. Deze TV-zender werd opgericht op 26 februari 1977 en heeft thans meer dan 120 uitgezonden programma's op zijn actief. Aanvankelijk werd begonnen met één uur antenne-tijd, elke zaterdag op een kanaal van Antenne 2. Twee maanden later werd de zendtijd verdubbeld. Thans wordt uitgezonden op het R.T.B.-kanaal. Het ligt in de bedoeling in 1980, ter gelegenheid van het 1000-jarig bestaan van de stad Luik, over te schakelen op dagelijkse uitzendingen. RTC-Canal Plus zou beschikken over een budget van 6 miljoen frank, afkomstig uit subsidies van de stad Luik, het ministerie voor Franse Cultuur en de R.T.B. De programma's zijn hoofdzakelijk gericht op de zgn. gemeenschapstelevisie en worden gedeeltelijk gemaakt door socio-culturele verenigingen. De Luikse bevolking krijgt in een programma getiteld «Entr' autres» ook de kans per telefoon vragen te stellen aan gemeentelijke mandatarissen uit het Luikse, die deze in een rechtstreekse uitzending beantwoorden. Ook confrontaties tussen lokale politici komen rechtstreeks op de beeldbuis.

Volgens hetzelfde krantenartikel neemt de kijkdichtheid van de programma's van RTC-Canal Plus snel toe.

•

Op 2 november 1979 overleed te Brussel op 55-jarige leeftijd LOUIS CLICTEUR, de sportrubriekleider van «Het Laatste Nieuws». Hij begon z'n journalistieke loopbaan in 1944 en werd onmiddellijk belast met de leiding van de sportredactie van «Het Laatste Nieuws», een taak die hij tot aan z'n dood bleef vervullen. Cliteur schreef of werkte mee aan een aantal biografieën van enkele beroemde sport-

figuren, zoals Sylveer Maes, Jef Mermans, Rik Van Looy en Eddy Merckx.

•

Einde 1979 kwam de B.R.T. meer in het nieuws dan het haar zelf lief was. Een wekenlange STAKING, die het gevolg was van een sociaal conflict tussen het gemeenschappelijk vakbondsfront en de regering, veroorzaakte heel wat beroering bij de publieke opinie. Het conflict draaide vooral rond de optrekking van de laagste weddeschalen, de modaliteiten van de 38 urenweek en de daarmee gepaard gaande uitbreiding van de kaders. Om de moeizame onderhandelingen kracht bij te zetten werden er vanaf 11 oktober diverse prik-acties en programma-onderbrekingen gehouden. Op 30 oktober besliste men tot een algemene staking die meer dan veertien dagen zou duren. Wel werd er een mini- of vervangingsprogramma uitgezonden: de radio zorgde voor een gemeenschappelijk muziekprogramma, om 19 u. onderbroken voor 5 minuten nieuws; op de televisie kreeg men af en toe een speelfilm en eveneens 5 minuten nieuws (zonder beeld). Vanaf 15 november werden de normale uitzendingen hervat, doch deze werden herhaaldelijk onderbroken door schokstakingen. Uiteindelijk werd er op 29 november een nieuw sectorieel akkoord bereikt tussen de regering en het gemeenschappelijk vakbondsfront, zodat de B.R.T. sindsdien weer normaal werkt. Discussies over het stakingsrecht van journalisten en over het recht op informatie bleven echter hun gang gaan.

Ook bij R.T.B.F. had men tijdens dezelfde periode en om nagenoeg gelijkaardige redenen verscheidene werkonderbrekingen en schokstakingen met een mini-programma gehad.

(ADVERTENTIE)

DELGAY

audio-visueel didactisch materiaal
C.C.T.V.

koningsstraat 219, 1030 brussel
tel. 02. 219 14 59